

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 13ης Δεκεμβρίου 2012*

«Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης — Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 — Άρθρα 4 και 5 — Διοικητική κύρωση — Διοικητικό μέτρο — Κανονισμός (ΕΟΚ) 822/87 — Ενισχύσεις στην ιδιωτική αποθεματοποίηση συμπυκνωμένων γλευκών σταφυλών — Κοινοτική προέλευση — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1059/83 — Συμφωνητικό μακροπρόθεσμης αποθεματοποιήσεως — Άρθρο 2, παράγραφος 2 — Άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β' — Μείωση της ενισχύσεως ανάλογα με τη σοβαρότητα της παραβάσεως»

Στην υπόθεση C-670/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, την οποία υπέβαλε το Conseil d'État (Γαλλία) με απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Δεκεμβρίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)

κατά

Vinifrance SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, προεδρεύοντα του τετάρτου τμήματος, J.-C. Bonichot, C. Toader (εισηγήτρια), A. Prechal και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Οκτωβρίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- το Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer), εκπροσωπούμενο από τους H. Didier και F. Pinet, δικηγόρους,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues, S. Menez και C. Candat,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Szpunar και B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους B. Schima και Δ. Τριανταφύλλου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 822/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ L 84, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2253/88 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1988 (ΕΕ L 198, σ. 35, στο εξής: κανονισμός 822/87), του κανονισμού (ΕΟΚ) 1059/83 της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 1983, σχετικά με τα συμφωνητικά αποθεματοποίησης για τον επιτραπέζιο οίνο, το γλεύκος σταφυλής, το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλής και το διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλής (ΕΕ L 116, σ. 77), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2646/1999 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 1999 (ΕΕ L 324, σ. 10, στο εξής: κανονισμός 1059/83), και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του *Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)*, εκπροσωπώντας τα συμφέροντα του *Office national interprofessionnel des vins (Onivins)*, αφενός, και της *Vinifrance SA* (στο εξής: *Vinifrance*), με αντικείμενο την ανάκτηση του συνόλου των εισπραχθεισών από την τελευταία ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση.

I – Το νομικό πλαίσιο

A– Η αφορώσα την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς κανονιστική ρύθμιση

1. Ο κανονισμός 822/87

- 3 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 αλλά και από το παράρτημα I, σημείο 6, αυτού, ο κανονισμός 822/87 διέπει μεταξύ άλλων το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλών, το οποίο ορίζεται ως το μη καραμελοποιημένο γλεύκος σταφυλών το οποίο λαμβάνεται με τη μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλών και «παράγεται εντός της Κοινότητας».
- 4 Συναφώς, το άρθρο 32, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού προβλέπει:

«1. Θεσπίζεται καθεστώς ενισχύσεων στην ιδιωτική αποθεματοποίηση:

[...]

— γλεύκους σταφυλών, συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλών και ανακαθαρισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλών.

2. Η χορήγηση των ενισχύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 υπόκειται στη σύναψη συμφωνητικού μακροπρόθεσμης αποθεματοποίησης με τους οργανισμούς παρεμβάσεως [...].»

2. Ο κανονισμός 1059/83

- 5 Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 αυτού, ο κανονισμός 1059/83 θεσπίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής για τη σύναψη συμφωνητικών αποθεματοποίησης.

6 Στην τρίτη αιτιολογική σκέψη του ανωτέρω κανονισμού διευκρινίζεται ότι, δοθέντος ότι «[...] τα συμφωνητικά συνάπτονται μεταξύ των οργανισμών παρεμβάσεως και των παραγωγών που τα ζητούν[,] πρέπει να δοθεί ορισμός του παραγωγού και, λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις τις οποίες αυτός πρέπει να [αναλάβει], να απαιτηθεί να είναι ιδιοκτήτης του προϊόντος που αποτελεί το αντικείμενο της αποθεματοποίησης».

7 Το άρθρο 2 του κανονισμού έχει ως εξής:

«1. Οι οργανισμοί παρεμβάσεως συνάπτουν συμφωνητικό μόνο με παραγωγούς, μεμονωμένους ή σε ομάδες.

Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, με τον όρο “παραγωγός” νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε ομάδα των προσώπων αυτών που μεταποιεί [το ίδιο] ή άλλος για λογαριασμό του:

— νωπές σταφυλές σε γλεύκος σταφυλής,

— γλεύκος σταφυλής σε συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλής ή σε διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλής,

— νωπές σταφυλές, γλεύκος σταφυλής ή γλεύκος σταφυλής μερικώς ζυμωθέν σε επιτραπέζιο οίνο.

2. Ο παραγωγός δεν είναι σε θέση να συνάπτει συμφωνητικό παρά μόνο για το προϊόν που έχει παραχθεί με τη φροντίδα του ή υπό την ευθύνη του και του οποίου παραμένει ιδιοκτήτης.»

8 Το άρθρο 12 του ιδίου κανονισμού καθορίζει κατ’ αποκοπή, ανά ημέρα και ανά εκατόλιτρο, το ύψος της ενίσχυσεως στην αποθεματοποίηση το οποίο ισχύει για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως για το γλεύκος σταφυλών.

9 Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 1059/83 ορίζει:

«Εκτός από την περίπτωση ανωτέρας βίας,

α) εάν ο παραγωγός δεν τηρεί τις υποχρεώσεις που τον επιβαρύνουν, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, το άρθρο 15, το άρθρο 16 και, ενδεχομένως, το άρθρο 10, παράγραφος 2, η ενίσχυση δεν οφείλεται·

β) εάν ο παραγωγός δεν τηρεί μία από τις υποχρεώσεις που τον επιβαρύνουν, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό ή το συμφωνητικό, εκτός από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο [στοιχείο α’], η ενίσχυση που πρέπει να καταβληθεί μειώνεται κατά ποσό που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή ανάλογα με τη σοβαρότητα της παραβάσεως που έγινε.»

B– Ο κανονισμός 2988/95 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

10 Η τέταρτη, πέμπτη και όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2988/95 έχουν ως εξής:

«εκτιμώντας ότι η αποτελεσματική καταπολέμηση της απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων απαιτεί την καθιέρωση ενός κοινού νομικού πλαισίου σε όλους τους τομείς που καλύπτονται από τις κοινοτικές πολιτικές·

εκτιμώντας ότι τα είδη συμπεριφοράς που στοιχειοθετούν παρατυπίες καθώς και τα αντίστοιχα διοικητικά μέσα και κυρώσεις προβλέπονται σε τομεακούς κανόνες σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό·

[...]

εκτιμώντας ότι το κοινοτικό δίκαιο έχει θεσπίσει κοινοτικές διοικητικές κυρώσεις στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής· ότι παρόμοιες κυρώσεις θα πρέπει να θεσπιστούν και στους υπόλοιπους τομείς».

- 11 Το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει:

«1. Για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεσπίζονται γενικοί κανόνες σχετικά με ομοιογενείς ελέγχους, καθώς και με διοικητικά μέτρα και κυρώσεις για τις παρατυπίες βάσει του κοινοτικού δικαίου.

2. Παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διατάξεως του κοινοτικού δικαίου που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος από τις Κοινότητες, είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Κοινότητας είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη.»

- 12 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, «[οι] διατάξεις του κοινοτικού δικαίου προσδιορίζουν τη φύση και την έκταση των διοικητικών μέτρων και κυρώσεων που απαιτούνται για την ορθή εφαρμογή των συγκεκριμένων κανόνων ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα της παρατυπίας, του παρασχεθέντος πλεονεκτήματος ή του αποκτηθέντος οφέλους και του βαθμού ευθύνης».

- 13 Το άρθρο 4 του ιδίου κανονισμού, το οποίο εντάσσεται στον τίτλο II αυτού «Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις», προβλέπει:

«1. Κάθε παρατυπία συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, την αφαίρεση του αδικαιολογήτως αποκτηθέντος οφέλους:

— με την υποχρέωση καταβολής των οφειλομένων ή επιστροφής των αδικαιολογήτως εισπραχθέντων ποσών,

[...]

2. Η εφαρμογή των μέτρων της παραγράφου 1 περιορίζεται στην αφαίρεση του εξασφαλισθέντος οφέλους προσαυξημένου, εφόσον προβλέπεται, με τόκους που δύναται να καθοριστούν κατ' αποκοπήν.

[...]

4. Τα μέτρα του παρόντος άρθρου δεν θεωρούνται κυρώσεις.»

- 14 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2988/95 ορίζει:

«Οι εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παρατυπίες μπορούν να επισύρουν τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις:

α) πληρωμή διοικητικού προστίμου·

β) πληρωμή ποσού το οποίο να υπερβαίνει τα αδικαιολογήτως εισπραχθέντα ή κακώς μη καταβληθέντα ποσά, προσαυξημένα ενδεχομένως με τόκους. Το επιπλέον αυτό ποσό, το οποίο καθορίζεται βάσει ποσοστού που θα οριστεί στις ειδικές διατάξεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος που είναι απολύτως αναγκαίο για να του προσδώσει αποτρεπτικό χαρακτήρα·

- γ) ολική ή μερική αφαίρεση του παρασχεθέντος από την κοινοτική νομοθεσία οφέλους, ακόμη και αν ο φορέας έχει λάβει αδικαιολογήτως μέρος μόνο αυτού του οφέλους·
- δ) απαγόρευση παροχής ή αφαίρεση του οφέλους για περίοδο μεταγενέστερη της περιόδου της παρατυπίας·

[...]».

II – Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Η εταιρία Vinifrance δραστηριοποιείται στην πώληση και τη μεσιτεία χύδην οίνων και συμπυκνωμένων σταφυλών. Τον Δεκέμβριο 1997 η εταιρία αγόρασε 34 408 εκατόλιτρα γλευκών σταφυλών από δύο Ιταλούς προμηθευτές, και συγκεκριμένα τις εταιρίες Cantine Trapizzo και Far Vini. Στο πλαίσιο δύο συμφωνητικών μακροπρόθεσμης αποθεματοποίησης, συναφθέντων στις 23 Ιανουαρίου και 4 Φεβρουαρίου 1998 με το Onivins, η Vinifrance προέβη στην συμπύκνωση των εν λόγω γλευκών σταφυλών στην Ιταλία και τα αποθεματοποίησε στη Γαλλία. Το πρώτο συμφωνητικό αποθεματοποίησης αφορούσε 8 110 εκατόλιτρα συμπυκνωμένων γλευκών σταφυλών τα οποία είχε προμηθευτεί από την εταιρία Cantine Trapizzo, ενώ το δεύτερο αφορούσε 1 215 εκατόλιτρα τα οποία είχε προμηθευθεί από την εταιρία Far Vini. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 32 του κανονισμού 822/87, η Vinifrance εισέπραξε στις 10 Μαρτίου και 6 Απριλίου 1998 αντιστοίχως ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση ανερχόμενες σε 170 391,31 ευρώ και 23 280,79 ευρώ.
- 16 Κατόπιν ελέγχου της Vinifrance τον οποίο διενήργησε κατά τους μήνες Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο 2000 η Agence centrale des organismes d'intervention dans le secteur agricole (ACOFA) απεδείχθη, αφενός, ότι από το 1992 η εταιρία Far Vini δεν υφίστατο πλέον, ενώ ουδεμία οινοποιεία εμφανιόταν με διεύθυνση επί των τιμολογίων, αφετέρου, ότι το μεγαλύτερο μέρος των γλευκών σταφυλών τα οποία είχε αγοράσει η Vinifrance από την εταιρία Cantine Trapizzo είχαν κτηθεί στην πραγματικότητα εκ μέρους της από την εταιρία Far Vini.
- 17 Λαμβάνοντας υπόψη το ότι η εταιρία Far Vini δεν υφίστατο κατά τον χρόνο των συμβάσεων πώλησεως, η έκθεση της ACOFA κατέληξε κατ' ουσίαν στο πόρισμα ότι η κοινοτική προέλευση των γλευκών σταφυλών τα οποία είχαν αγοραστεί ευθέως ή μη από την εταιρία Far Vini δεν ήταν βεβαία, καθώς και το αν η Vinifrance είχε καταστεί ιδιοκτήτης αυτών. Αντιθέτως, η ACOFA δεν αμφισβήτησε προφανώς την κοινοτική προέλευση και την κυριότητα των γλευκών σταφυλών τα οποία είχε αγοράσει η Vinifrance από την εταιρία Cantine Trapizzo, η οποία, όμως, με τη σειρά της τα είχε προμηθευτεί από την εταιρία Far Vini, ήτοι, προ της συμπύκνωσης, 4 587,8 εκατόλιτρα γλευκών σταφυλών επί συνόλου 34 408 εκατολίστρων.
- 18 Υπό το φως της εκθέσεως της ACOFA, ο διευθυντής του Onivins ανακάλεσε με απόφαση της 23ης Δεκεμβρίου 2003 το σύνολο των καταβληθεισών στη Vinifrance ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, στηριζόμενος κατ' ουσίαν στο γεγονός ότι η τελευταία δεν ήταν σε θέση να αποδείξει ότι τα προμηθευθέντα ευθέως ή μη από την εταιρία Far Vini γλεύκη σταφυλών ήσαν κοινοτικής προελεύσεως ούτε, εξάλλου, ότι η Vinifrance είχε καταστεί ιδιοκτήτης τους.
- 19 Με προσφυγή ασκηθείσα στις 16 Ιανουαρίου 2004 ενώπιον του tribunal administratif de Montpellier, η Vinifrance ζήτησε την ακύρωση της ανωτέρω πράξεως. Με απόφαση της 15ης Ιουνίου 2007, το εν λόγω δικαστήριο ακύρωσε την προσβαλλόμενη πράξη με το αιτιολογικό ότι το Onivins δεν νομιμοποιούνταν να αξιώσει την επιστροφή του συνόλου της ενισχύσεως.
- 20 Συγκεκριμένα, κατά το tribunal administratif de Montpellier, το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1059/83 παρέχει τη δυνατότητα μερικής μόνο επιστροφής ανάλογα με τη βαρύτητα της διαπραχθείσας από τον παραγωγό παραβάσεως. Το εν λόγω tribunal έκρινε ότι οι προσαπτόμενες στη Vinifrance παραβάσεις ενέπιπταν στο εν λόγω άρθρο 17. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι η αντλούμενη

από το ότι η Vinifrance αδυνατούσε να αποδείξει την κοινοτική προέλευση και την κυριότητα των γλευκών σταφυλών αιτίαση ήταν βάσιμη μόνο για ένα τμήμα και όχι για το σύνολο των γλευκών σταφυλών, αντικειμένου των συμφωνητικών αποθεματοποιήσεως. Κατόπιν τούτου, το εν λόγω δικαιοδοτικό όργανο έκρινε ότι η απόφαση του Onivins ήταν παράνομη καθόσον απαιτούνταν η στο ακέραιο επιστροφή, συμπεριλαμβανομένου και του νομίμως χορηγηθέντος τμήματος της ενισχύσεως.

- 21 Το Office national interprofessionnel des fruits, des légumes, des vins et de l'horticulture (Viniflor), εκπροσωπούν τα συμφέροντα του Onivins, άσκησε έφεση κατά της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του cour administrative d'appel de Marseille. Με την από 15 Ιουνίου 2009 απόφασή του, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε την έφεση εκτιμώντας μεταξύ άλλων ότι το tribunal administratif de Montpellier είχε εφαρμόσει ορθώς το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1059/83. Ειδικότερα, έκρινε ότι το γεγονός απλώς και μόνο ότι ο διευθυντής του Onivins αξίωσε την επιστροφή του συνόλου της ενισχύσεως, συμπεριλαμβανομένου του αφορώντος τα γλεύκη σταφυλών μέρους, την προέλευση και την κυριότητα των οποίων δεν είχε αμφισβητήσει η ACOFA, αρκούσε εν πάση περιπτώσει ως αποδεικτικό στοιχείο του ότι η εν λόγω πράξη έπασχε πλάνη περί το δίκαιο.
- 22 Ο FranceAgriMer, οργανισμός ο οποίος διεδέχθη τη Viniflor, άσκησε ενώπιον του Conseil d'État αίτηση αναιρέσεως κατά της εν λόγω εφεσειακής αποφάσεως, προβάλλοντας μεταξύ άλλων ότι το cour administrative d'appel de Marseille υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, αφενός, εκτιμώντας ότι με την πράξη του διευθυντή του Onivins ήταν αδύνατον να αξιώνεται η επιστροφή στο ακέραιο της εισπραχθείσας από τη Vinifrance ενισχύσεως και, αφετέρου, συνάγοντας εκ του γεγονότος αυτού ότι η ανωτέρω πράξη έπρεπε να ακυρωθεί στο σύνολό της.
- 23 Συγκεκριμένα, κατά τον FranceAgriMer, οι διαπραχθείσες παρατυπίες δεν εμπίπτουν στο άρθρο 17 του κανονισμού 1059/83. Ως εκ τούτου, ελλείπει ρητής διατάξεως προβλεπόμενης από την εν λόγω τομεακή κανονιστική ρύθμιση έναντι των προσαπτόμενων παρατυπιών, εν προκειμένω το γεγονός ότι η Vinifrance δεν απέδειξε ότι κατέστη κύριος των γλευκών σταφυλών κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 1059/83, ούτε ότι αυτά ήταν κοινοτικής προελεύσεως, όπως απαιτεί ο κανονισμός 822/87, οι εν λόγω παρατυπίες, επαγόμενες την ακυρότητα των συμφωνητικών αποθεματοποιήσεως βάσει των οποίων είχαν καταβληθεί οι ενισχύσεις, θα έπρεπε να αποτελέσουν αντικείμενο μέτρου ανακλήσεως του αχρεωστήτως προσπορισθέντος οφέλους. Υπό την έννοια αυτή, ο FranceAgriMer ισχυρίστηκε ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό 2988/95, το Onivins αξίωσε νομίμως την επιστροφή του συνόλου των δύο ενισχύσεων στην ιδιωτική αποθεματοποίηση οι οποίες είχαν χορηγηθεί στη Vinifrance. Επικουρικώς, ο εν λόγω οργανισμός παρεμβάσεως ισχυρίζεται ότι η απόφαση του Onivins δεν θα έπρεπε να έχει ακυρωθεί στο σύνολό της αλλά αποκλειστικά καθ' ο μέτρο αξίωνε την επιστροφή του τμήματος της ενισχύσεως για το οποίο δεν είχε αμφισβητηθεί η τήρηση των κανονιστικών προϋποθέσεων.
- 24 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Conseil d'État ανέστειλε τη διαδικασία και αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Ερωτάται πρώτον αν, όταν παρίσταται ότι ο επωφεληθείς κοινοτικών ενισχύσεων προς αποθεματοποίηση συμπυκνωμένων γλευκών σταφυλών παραγωγός σε αντάλλαγμα για τη σύναψη με τον εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως συμφωνητικού αποθεματοποιήσεως αγόρασε από εικονική ή μη υφιστάμενη πλέον εταιρία το γλεύκος σταφυλών το οποίο στη συνέχεια υπέστη συμπύκνωση υπό την ευθύνη του προτού αποθεματοποιηθεί, ο ίδιος παραγωγός δύναται να εκληφθεί ως φέρων την ιδιότητα του «ιδιοκτήτη» των συμπυκνωμένων γλευκών σταφυλών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού [...] 1059/83 [...]. Ερωτάται αν ισχύει το άρθρο 17 του ιδίου κανονισμού οσάκις η συναφθείσα με τον εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως σύμβαση (συμφωνητικό) αποθεματοποιήσεως πάσχει ιδιαίτερα σοβαρή πλημμέλεια, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της περιστάσεως ότι η εταιρία η οποία συνήψε τη σύμβαση με τον εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως είναι αδύνατο να εκληφθεί ως ιδιοκτήτης των αποθεματοποιημένων προϊόντων.

- 2) Ερωτάται αν, οσάκις τομεακός κανονισμός, όπως ο [κανονισμός 822/87], θεσπίζει κοινοτικές ενισχύσεις χωρίς να τις συνδυάζει με καθεστώς επιβολής κυρώσεως σε περίπτωση παραβάσεως των διατάξεων τις οποίες προβλέπει, έχει εφαρμογή στην περίπτωση μιας τέτοιας παραβάσεως ο [κανονισμός 2988/95].
- 3) Ερωτάται αν, όταν επιχειρηματίας αθέτησε τις οριζόμενες με τομεακό κοινοτικό κανονισμό, όπως είναι ο κανονισμός 1059/83, υποχρεώσεις και παρέβη τις προϋποθέσεις τις οποίες καθορίζει η εν λόγω πράξη για τη γένεση του δικαιώματος λήψεως κοινοτικών ενισχύσεων, ο δε τομεακός κανονισμός προβλέπει, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του άρθρου 17 του προαναφερθέντος κανονισμού, καθεστώς μέτρων ή κυρώσεων, το εν λόγω καθεστώς εφαρμόζεται και στην περίπτωση αποκλεισμού από οποιοδήποτε άλλο καθεστώς, όπως προβλέπει το δικαίωμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη στιγμή μάλιστα κατά την οποία η επίδικη παράβαση ζημιώνει τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αν, αντιθέτως, εφαρμόζεται αποκλειστικά, εφόσον συντρέχει παρόμοια παράβαση, το προβλεπόμενο από τον κανονισμό 2988/95 καθεστώς μέτρων και διοικητικών κυρώσεων, ή έτι περαιτέρω αν εφαρμόζονται αμφότεροι οι κανονισμοί.
- 4) Ερωτάται, εφόσον τόσο ο τομεακός όσο και ο κανονισμός 2988/95 τυγχάνουν εφαρμογής, πώς πρέπει να συνδυάζονται οι διατάξεις τους προκειμένου να προσδιοριστούν τα προς λήψη μέτρα και οι κυρώσεις.
- 5) Ερωτάται αν, οσάκις επιχειρηματίας έχει διαπράξει πλείονες παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης, ορισμένες εκ των οποίων εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος μέτρων ή κυρώσεων ενός τομεακού κανονισμού, ενώ άλλες συνιστούν παρατυπίες κατά την έννοια του κανονισμού 2988/95, πρέπει να εφαρμόζεται αποκλειστικά ο τελευταίος.»

III – Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

A– Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου ερωτήματος

- 25 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν, στο πλαίσιο καταστάσεως όπως η επίδικη της κύριας δίκης, όπου το γεγονός ότι δεν υφίσταται η εταιρία η οποία φέρεται να έχει πωλήσει γλεύκη σταφυλών έχει ως συνέπεια ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί η κοινοτική προέλευση αυτών, ο παραγωγός ο οποίος αγόρασε τα εν λόγω γλεύκη σταφυλών από την ως άνω εταιρία δύναται να συνάψει εγκύρως συμφωνητικό αποθεματοποίησής τους, ακόμη και υπό το πρίσμα της υποχρεώσεως να «παραμένει ιδιοκτήτης» των συγκεκριμένων γλευκών σταφυλών, όπως προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 1059/83, και υπό την έννοια αυτή να τύχει ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση δυνάμει του κανονισμού 822/87.
- 26 Επιβάλλεται η υπογράμμιση ότι το άρθρο 2 του κανονισμού 1059/83, και μάλιστα τον ορισμό της κατ' αυτόν εννοίας του «παραγωγού» και απαιτεί μεταξύ άλλων να είναι «ιδιοκτήτης» των γλευκών σταφυλών προκειμένου να δύναται να συνάψει εγκύρως με οργανισμό παρεμβάσεως συμφωνητικό αποθεματοποίησής το οποίο του παρέχει το δικαίωμα λήψεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση, δεν δίδει όμως τον ορισμό της εννοίας «ιδιοκτήτης».
- 27 Πάντως, ο ίδιος κανονισμός θεσπίζει απλώς τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 822/87 όσον αφορά τα συμφωνητικά αποθεματοποίησής με τα οποία παρέχεται το δικαίωμα της εισπράξεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση.
- 28 Εν προκειμένω, όπως υπογράμμισαν ορθώς ο FranceAgriMer αλλά και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ερώτημα αν συγκεκριμένος επιχειρηματίας δύναται να χαρακτηριστεί ως «ιδιοκτήτης», κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 1059/83, ώστε να έχει την ευχέρεια να συνάψει συμφωνητικό αποθεματοποίησής το οποίο του παρέχει το δικαίωμα για τη λήψη ενισχύσεως στην

αποθεματοποίηση, δύναται να τεθεί μόνο στην περίπτωση κατά την οποία τα γλεύκη σταφυλών εμπίπτουν στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 822/87. Ως προς το σημείο αυτό, δεν αμφισβητείται ότι, κατ' εφαρμογή της επίδικης κανονιστικής ρυθμίσεως, μόνον τα γλεύκη σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως παρείχαν το δικαίωμα λήψεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση όπως η προβλεπόμενη από τον ίδιο κανονισμό.

- 29 Στο πλαίσιο της κύριας δίκης δεν αμφισβητείται ότι η Vinifrance δεν παρήγαγε η ίδια τα γλεύκη σταφυλών, αλλά τα αγόραζε μέσω συμβάσεως πωλήσεως. Προφανώς δε η εν λόγω σύμβαση πωλήσεως συνήφθη με εταιρία η οποία στερούνταν νομικής υποστάσεως κατά τον χρόνο συνάψεώς της, με αποτέλεσμα να είναι ανέφικτη η απόδειξη της κοινοτικής προελεύσεως των γλευκών σταφυλών τα οποία προμηθεύθηκε ευθέως ή μη η εν λόγω εταιρία.
- 30 Υπό παρόμοιες περιστάσεις, ανεξάρτητα από το ζήτημα αν η Vinifrance, υπό την ιδιότητά της ως «παραγωγός», υπήρξε κατά νόμον και εν τοις πράγμασι ιδιοκτήτης των επίδικων εμπορευμάτων, ένας τέτοιος επιχειρηματίας δεν θα μπορούσε, καθ' ο μέτρο ήταν αδύνατον να θεωρηθεί ότι τα εν λόγω εμπορεύματα ήσαν γλεύκη σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως, να θεωρηθεί εν πάση περιπτώσει ως αγοραστής γλευκών σταφυλών εμπίπτοντων στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 822/87 και παρεχόντων σε αυτόν το πλεονέκτημα λήψεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
- 31 Υπό το φως των προηγηθεισών σκέψεων, στο πρώτο σκέλος του πρώτου ερωτήματος προσήκει η απάντηση ότι, στο πλαίσιο καταστάσεως όπως η επίδικη της κύριας δίκης, όπου το γεγονός ότι δεν υφίσταται η εταιρία η οποία φέρεται να έχει πωλήσει γλεύκη σταφυλών έχει ως συνέπεια ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί η κοινοτική προέλευση αυτών, ο παραγωγός ο οποίος αγόρασε τα εν λόγω γλεύκη σταφυλών από την ως άνω εταιρία αδυνατεί εν πάση περιπτώσει να τύχει ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση δυνάμει του κανονισμού 822/87.

B– Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου ερωτήματος καθώς και επί των δευτέρου έως και πέμπτου ερωτημάτων

- 32 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου ερωτήματος, καθώς και με το δεύτερο έως και πέμπτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1059/83 έχει την έννοια ότι το προβλεπόμενο από την εν λόγω διάταξη καθεστώς κυρώσεων εφαρμόζεται στην περίπτωση κατά την οποία συγκεκριμένος παραγωγός έτυχε ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση τη στιγμή μάλιστα κατά την οποία το μεγαλύτερο μέρος των γλευκών σταφυλών τα οποία είχαν αποτελέσει αντικείμενο των προσκομισθέντων προς στήριξη των αιτήσεων του για τη χορήγηση ενισχύσεων συμφωνητικών αποθεματοποιήσεως δεν ήσαν, σε αντίθεση προς ό,τι επιτάσσει ο κανονισμός 822/87, κοινοτικής προελεύσεως. Πέραν τούτου, με τα ίδια ερωτήματα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν και σε ποιο βαθμό οι διατάξεις του κανονισμού 2988/95 συνιστούν ενδεχομένως συμπληρωματικό ή εναλλακτικό νομικό θεμέλιο για τον κολασμό τέτοιων παρατυπιών.

1. Κατατεθείσες ενώπιον του Δικαστηρίου παρατηρήσεις

- 33 Ο FranceAgriMer και η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζουν κατ' ουσίαν ότι το άρθρο 17 του κανονισμού 1059/83 είναι αδύνατον να διέπει το ζήτημα του κολασμού παρατυπιών όπως αυτές της κύριας δίκης. Συγκεκριμένα, αφενός, η παράγραφος 1, στοιχείο α', του άρθρου αυτού εγκαθιδρύει καθεστώς κυρώσεων λόγω αθετήσεως των απορρεουσών από ορισμένες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού υποχρεώσεων, οι οποίες απαριθμούνται περιοριστικώς, αλλά οι οποίες δεν αμφισβητούνται στο πλαίσιο της κύριας δίκης. Αφετέρου, η παράγραφος 1, στοιχείο β', του ιδίου άρθρου 17 προβλέπει βεβαίως κύρωση για την παραβίαση άλλων απορρεουσών από τον εν λόγω κανονισμό ή από τα συμφωνητικά αποθεματοποιήσεως υποχρεώσεων. Εντούτοις, η συγκεκριμένη κύρωση, η οποία συνίσταται στη μείωση της καταβληθείσας ενισχύσεως ανάλογα με τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παραβάσεως, δεν μπορεί να αφορά τόσο σοβαρές πλημμέλειες όσο η έλλειψη της

ιδιότητας του ιδιοκτήτη των γλευκών σταφυλών, η οποία στοιχειοθετεί παράβαση του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 1059/83, ή η αδυναμία αποδείξεως της κοινοτικής προελεύσεως των γλευκών σταφυλών χάρη στην οποία κατέστη εφικτή η λήψη της ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση, η οποία στοιχειοθετεί παράβαση θεμελιώδους και σύμφυτης προς τη χορήγηση ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση υποχρέωσης, όπως η προβλεπόμενη με τον κανονισμό 822/87.

- 34 Ειδικότερα, η Γαλλική Κυβέρνηση εκτιμά ότι το άρθρο 17 του κανονισμού 1059/83 προβλέπει κυρώσεις αφορώσες την εκτέλεση των συμφωνητικών αποθεματοποιήσεως. Εν προκειμένω δε οι παρατυπίες στις οποίες δίδεται έμφαση στο πλαίσιο της κύριας δίκης αφορούν τις ίδιες τις προϋποθέσεις συνάψεως τέτοιων συμβάσεων και, συνακόλουθα, την εγκυρότητά τους για τους σκοπούς της χορήγησης των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση.
- 35 Ο FranceAgriMer και η Γαλλική Κυβέρνηση εκτιμούν ότι, ελλείψει κυρώσεως προσδιοριζόμενης στην εφαρμοστέα τομεακή κανονιστική ρύθμιση, ήτοι εν προκειμένω στους κανονισμούς 822/87 και 1059/83, ο κανονισμός 2988/95 δύναται να τύχει εφαρμογής στον βαθμό που οι προσαπτόμενες παραβάσεις συνιστούν παρατυπίες κατά το άρθρο 1 του τελευταίου κανονισμού. Συναφώς, υπογραμμίζουν ότι, ναι μεν το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι το άρθρο 5 του εν λόγω κανονισμού δεν μπορεί να αποτελέσει νομική βάση για την επιβολή διοικητικής κυρώσεως, πάντως, εκτιμούν ότι το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού δύναται να αποτελέσει, καθόσον κατοχυρώνει τη γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης ότι υφίσταται υποχρέωση επιστροφής οποιασδήποτε αχρεωστήτως καταβληθείσας κοινοτικής ενισχύσεως, τη νομική βάση για την ανάκτηση του συνόλου των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, αντικειμένου της κύριας δίκης.
- 36 Η Πολωνική Κυβέρνηση εκτιμά, αφετέρου, ότι, οσάκις τομεακή κανονιστική ρύθμιση δεν προβλέπει την επιβολή κυρώσεως προς κολασμό παρατυπίας, πρέπει να τυγχάνουν εφαρμογής κυρώσεις προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο, εφόσον αυτές υφίστανται. Τούτου δοθέντος, η ίδια κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η υποχρέωση επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθείσας ενισχύσεως εμπίπτει στην έννοια του «διοικητικού μέτρου» του άρθρου 4 του κανονισμού 2988/95 και δεν παρεμποδίζει την επιβολή διοικητικής κυρώσεως πέραν μιας τέτοιας ανακλήσεως.
- 37 Η Επιτροπή υποστηρίζει αρχικώς ότι, καθ' ο μέτρο οι δύο διαπιστωθείσες κανονιστικές παραβάσεις αφορούσαν μόνο ένα τμήμα των γλευκών σταφυλών, αντικειμένου της κύριας δίκης, η απόφαση περί ανακλήσεως των δύο ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση στο σύνολό τους, την οποία εξέδωσε ο γαλλικός οργανισμός παρεμβάσεως, περιελάμβανε στην πραγματικότητα δύο πτυχές.
- 38 Αφενός, συνίστατο στην ανάκληση του τμήματος των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση σε σχέση με τις ποσότητες γλευκών σταφυλών για τις οποίες η Vinifrance δεν είχε προσκομίσει την απόδειξη ότι η ίδια ήταν «ιδιοκτήτης» τους και ότι οι επίδικες ποσότητες ήσαν κοινοτικής προελεύσεως. Συναφώς, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, μια τέτοια ανάκληση είναι απλώς η συνέπεια της διαπιστώσεως ότι δεν πληρούνταν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη λήψη του απορρέοντος από την κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης πλεονεκτήματος, με αποτέλεσμα η ενίσχυση να έχει καταβληθεί αχρεωστήτως και να δικαιολογείται επομένως η υποχρέωση αποδόσεώς της.
- 39 Αφετέρου, όσον αφορά την ανάκληση του τμήματος των ενισχύσεων σε σχέση με τις προερχόμενες αποκλειστικά από την εταιρία Cantine Trapizzo ποσότητες γλευκών σταφυλών για τις οποίες ουδεμία παράβαση των κανονιστικών υποχρεώσεων διαπιστώθηκε, η Επιτροπή προέβαλε ότι το τμήμα αυτό της εν λόγω αποφάσεως έπρεπε να ερμηνευθεί ως κύρωση. Εντούτοις, μια τέτοια κύρωση στερείται νομικού θεμελίου υπό το πρίσμα τόσο του κανονισμού 2988/95 όσο και των τομεακών κανονισμών 822/87 και 1059/83, καθώς επίσης και υπό το πρίσμα του εθνικού δικαίου.

- 40 Πάντως, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, καθ' ο μέτρο ήταν πλέον αδύνατη η διάκριση, μετά τη συμπύκνωση, των γλευκών σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως από τα γλεύκη σταφυλών μη κοινοτικής προελεύσεως, θεωρούσε πλέον ότι, υπό παρόμοιες περιστάσεις, έπρεπε να ανακτηθεί, μέσω διοικητικού μέτρου, το σύνολο των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση.

2. Απάντηση του Δικαστηρίου

α) Γενικές εκτιμήσεις επί του κανονισμού 2988/95

- 41 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 2988/95 θεσπίζει γενικούς κανόνες σχετικά με ομοιογενείς ελέγχους, καθώς και με διοικητικά μέτρα και κυρώσεις για τις βάσει του κοινοτικού δικαίου παρατυπίες, και τούτο, όπως προκύπτει από την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, με σκοπό την καταπολέμηση σε όλους τους τομείς των προσβολών των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 2004, C-278/02, Handlbauer, Συλλογή 2004, σ. I-6171, σκέψη 31, και της 22ας Δεκεμβρίου 2010, C-131/10, Corman, Συλλογή 2010, σ. I-14199, σκέψη 36).
- 42 Όπως προκύπτει από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2988/95, η αποτελεσματική καταπολέμηση της απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης απαιτεί την καθιέρωση ενός κοινού νομικού πλαισίου σε όλους τους τομείς που καλύπτουν οι πολιτικές της Ένωσης. Πέραν τούτου, σύμφωνα με την πέμπτη αιτιολογική σκέψη του ίδιου κανονισμού, οι συνιστώσες παρατυπίες συμπεριφορές, καθώς και τα αντίστοιχα διοικητικά μέτρα και κυρώσεις προβλέπονται σε ειδικούς κατά τομείς κανόνες σύμφωνα με τον κανονισμό 2988/95 (απόφαση της 1ης Ιουλίου 2004, C-295/02, Gerken, Συλλογή 2004, σ. I-6369, σκέψη 55).
- 43 Στον τομέα των ελέγχων και του κολασμού των διαπραττομένων στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης παρατυπιών, ο νομοθέτης της Ένωσης έθεσε, θεσπίζοντας τον κανονισμό 2988/95, ορισμένες γενικές αρχές και επέβαλε την υποχρέωση όλοι οι κανονισμοί που διέπουν τους επιμέρους τομείς να είναι σύμφωνοι, κατά κανόνα, με τις εν λόγω αρχές (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Μαρτίου 2008, C-420/06, Jager, Συλλογή 2008, σ. I-1315, σκέψη 61, της 21ης Ιουλίου 2011, C-150/10, Beneo Orafiti, Συλλογή 2011, σ. I-6843, σκέψη 69, και της 4ης Οκτωβρίου 2012, C-669/11, Société ED & F Man Alcohols, σκέψη 45). Επίσης, όπως προκύπτει από τον ίδιο, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται και επί των τομεακών κανονιστικών ρυθμίσεων οι οποίες ίσχυαν κατά τον χρόνο ενάρξεως της ισχύος του (βλ., συναφώς, απόφαση της 17ης Ιουλίου 1997, C-354/95, National Farmers' Union κ.λπ., Συλλογή 1997, σ. I-4559, σκέψη 39).
- 44 Ο κανονισμός 2988/95 διέπει εξ ορισμού οποιαδήποτε κατάσταση θέτουμε ζήτημα «παρατυπίας» κατά την έννοια του άρθρου 1 αυτού, ήτοι παραβίαση διατάξεως του δικαίου της Ένωσης απορρέουσα από πράξη ή παράλειψη επιχειρηματία η οποία έχει ή ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση ζημίας σε βάρος του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης ή των κονδυλίων τα οποία αυτή διαχειρίζεται, μέσω της μείωσης ή της καταργήσεως εσόδων προερχομένων από τους ιδίους πόρους και εισπραττομένων ευθέως για λογαριασμό της Ένωσης είτε μέσω αχρεωστήτως καταβληθείσας δαπάνης.
- 45 Συναφώς, κάθε «παρατυπία» κατά το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού οδηγεί στην εφαρμογή «διοικητικών μέτρων και κυρώσεων» (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Ιουνίου 2012, C-489/10, Bonda, σκέψη 33).
- 46 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, πρώτη παύλα, του κανονισμού 2988/95 προβλέπει υπό την έννοια αυτή ότι κάθε παρατυπία συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, την αφαίρεση του αδικαιολογήτως αποκτηθέντος οφέλους, ιδίως με την υποχρέωση καταβολής των οφειλομένων ή επιστροφής των αδικαιολογήτως εισπραχθέντων ποσών.

- 47 Όσον αφορά τις εκ προθέσεως ή εξ αμελείας διαπραχθείσες παρατυπίες, το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού ορίζει απλώς ότι αυτές μπορούν να επισύρουν ορισμένες από τις διοικητικές κυρώσεις οι οποίες απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο (βλ. απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 2010, C-367/09, *SGS Belgium* κ.λπ., Συλλογή 2010, σ. I-10761, σκέψη 35).
- 48 Η ανωτέρω διάταξη δεν προσδιορίζει επακριβώς ποια από τις απαριθμούμενες κυρώσεις πρέπει να επιβληθεί σε περίπτωση παρατυπίας θίγουσας τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις *SGS Belgium* κ.λπ., σκέψη 36, και *Société ED & F Man Alcohols*, σκέψη 46).
- 49 Πράγματι, όπως προκύπτει από το άρθρο 2 του κανονισμού 2988/95, και ιδίως από την παράγραφο 3 αυτού, σε συνδυασμό με την πέμπτη και την όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, απόκειται στον νομοθέτη της Ένωσης να θεσπίσει τομεακές κανονιστικές ρυθμίσεις σχετικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, όπως αυτές που ίσχυαν κατά την έκδοση του εν λόγω κανονισμού στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση *SGS Belgium* κ.λπ., σκέψη 37).
- 50 Όπως προκύπτει από το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 2988/95, η εν όλω ή εν μέρει αφαίρεση ενός πλεονεκτήματος παρεχομένου βάσει της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, έστω και αν ο επιχειρηματίας έτυχε αδικαιολογήτως μόνο ενός τμήματος του εν λόγω πλεονεκτήματος, συνιστά διοικητική κύρωση (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση *Bonda*, σκέψη 34). Εντούτοις, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, μια κύρωση, έστω και αν δεν έχει ποινικό χαρακτήρα, μπορεί να επιβληθεί μόνον αν στηρίζεται σε σαφή και μη διφορούμενη νομική βάση (βλ. αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 2000, C-110/99, *Emsland-Stärke*, Συλλογή 2000, σ. I-11569, σκέψη 56· της 11ης Ιουλίου 2002, C-210/00, *Käserer Champignon Hofmeister*, Συλλογή 2002, σ. I-6453, σκέψη 52, και της 6ης Απριλίου 2006, C-274/04, *ED & F Man Sugar*, Συλλογή 2006, σ. I-3269, σκέψη 15), οπότε δεν μπορεί να επιβάλλεται αποκλειστικά με θεμέλιο τις ανωτέρω διατάξεις (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση *SGS Belgium* κ.λπ., σκέψη 43).
- β) Επί της διαπλοκής των τομεακών κανονισμών 822/87 και 1059/83 με τον κανονισμό 2988/95
- 51 Στο πλαίσιο του συστήματος ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, όπως αυτός έχει θεσπιστεί με τον κανονισμό 822/87, επιβάλλεται η υπογράμμιση ότι μόνον η αποθεματοποίηση γλευκών σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο τέτοιων ενισχύσεων. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, η χορήγηση μιας τέτοιας ενισχύσεως εξαρτάται από την εκ μέρους του παραγωγού σύναψη με έναν ή πλείονες οργανισμούς παρεμβάσεως ενός ή περισσότερων συμφωνητικών αποθεματοποιήσεως, η εγκυρότητα των οποίων αποτελεί προϋπόθεση επιλεξιμότητας των εν λόγω ενισχύσεων.
- 52 Η μη τήρηση της υποχρεώσεως ως προς την κοινοτική προέλευση των γλευκών σταφυλών συνιστά παραβίαση διατάξεων του δικαίου της Ένωσης θίγουσα τον προϋπολογισμό της λόγω αδικαιολόγητης δαπάνης. Επομένως, μια τέτοια παράβαση εμπίπτει στην έννοια της «παρατυπίας» κατά το άρθρο 1 του κανονισμού 2988/95.
- ι) Επί της δυνατότητας επιβολής κυρώσεως βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1059/83
- 53 Όσον αφορά το αν παρόμοια παρατυπία, κατά το άρθρο 1 του κανονισμού 2988/95, μπορεί να κολαστεί βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1059/83, ως κανονισμού εγκαθιδρύοντος τομεακή κανονιστική ρύθμιση, επισημαίνεται ότι το εν λόγω άρθρο 17, παράγραφος 1, προβλέπει δύο είδη κυρώσεων.

- 54 Πράγματι, αφενός, το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι η ενίσχυση στην αποθεματοποίηση δεν οφείλεται όταν ο παραγωγός δεν εκπληροί τις απορρέουσες δυνάμει των άρθρων 7, παράγραφος 2, 15 και 16 και, ενδεχομένως, 10, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού υποχρεώσεις. Τέτοιες υποχρεώσεις, οι οποίες δεν αποτελούν αντικείμενο της κύριας δίκης, ανάγονται κατ' ουσίαν στους όρους εκτελέσεως της συμβάσεως αποθεματοποίησης η οποία συνδέει τον παραγωγό με τον οργανισμό παρεμβάσεως και αφορούν την τυχόν παρεμπόδιση εκ μέρους του εν λόγω παραγωγού των ελέγχων τους οποίους μπορεί να διενεργήσει ο αρμόδιος οργανισμός καθώς και τις ίδιες τις προϋποθέσεις της αποθεματοποίησης των γλευκών σταφυλών που αποτελούν αντικείμενο της συμβάσεως.
- 55 Αφετέρου, το στοιχείο β' του άρθρου 17, παράγραφος 1, προβλέπει, όσον αφορά τις λοιπές υποχρεώσεις του παραγωγού, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού ή δυνάμει του συμφωνητικού αποθεματοποίησης, ότι η αθέτησή τους οδηγεί σε μείωση της ενισχύσεως ανάλογα με τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παραβάσεως.
- 56 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι, με προγενέστερους του κανονισμού 1059/83 κανονισμούς, η στοιχούσα στο άρθρο 17 του τελευταίου διάταξη προέβλεπε απλώς την εφαρμογή μιας ενιαίας κυρώσεως η οποία συνίστατο απλούστατα στην ανάκληση της ενισχύσεως, χωρίς να προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα μείωσης της χορηγηθείσας ενισχύσεως σε περίπτωση αθετήσεως εκ μέρους του επιχειρηματία προβλεπόμενης από τους εν λόγω κανονισμούς υποχρεώσεως. Συγκεκριμένα, το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2015/76 της Επιτροπής, της 13ης Αυγούστου 1976, σχετικά με τα συμφωνητικά αποθεματοποίησης για τον επιτραπέζιο οίνο, το γλεύκος σταφυλής και το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλής (JO L 221, σ. 20), καθώς και το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2600/79 της Επιτροπής, της 23ης Νοεμβρίου 1979, περί συμφωνητικών αποθεματοποίησης επιτραπέζιου οίνου, γλεύκους σταφυλής και συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/027, σ. 48), προέβλεπαν ότι, «[ε]κτός από την περίπτωση ανωτέρας βίας, δεν καταβάλλεται η βοήθεια εάν ο παραγωγός δεν πληροί τις υποχρεώσεις που του επιβάλλονται δυνάμει του συμφωνητικού».
- 57 Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με τη θέσπιση του άρθρου 17 του κανονισμού 1059/83, πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να διακρίνει και να διαβαθμίσει τις κυρώσεις μεταξύ, αφενός, της παραβιάσεως περιοριστικώς εντοπιζόμενων υποχρεώσεων, παραβιάσεως για την οποία η κύρωση η οποία έπρεπε να εφαρμοστεί συνίστατο απλούστατα στην ανάκληση της ενισχύσεως, και, αφετέρου, των λιγότερο σημαντικών παραβιάσεων συμβατικών ή κανονιστικών υποχρεώσεων σε σχέση με τις οποίες μείωση της ενισχύσεως κατ' αναλογία προς τη σοβαρότητα συνιστούσε την πλέον ενδεδειγμένη κύρωση.
- 58 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες σκέψεις, ορθώς υποστήριξαν ο FranceAgriMer, η Γαλλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1059/83 κύρωση μπορεί να εφαρμοστεί για τον κολασμό παρατυπιών αφορωσών τους όρους εκτελέσεως του συμφωνητικού αποθεματοποίησης, οι οποίες είναι λιγότερο σοβαρές από εκείνες στις οποίες αναφέρεται το στοιχείο α' του άρθρου 17, παράγραφος 1. Αντιθέτως, το ίδιο άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής για την επιβολή κυρώσεων σε σοβαρές πλημμέλειες θίγουσες το ίδιο το κύρος συμφωνητικού αποθεματοποίησης το οποίο υπεβλήθη προς στήριξη αιτήσεως χορηγήσεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση, πλημμέλειες οι οποίες θέτουν ευθέως υπό αμφισβήτηση την επιλεξιμότητα του παραγωγού να λάβει τις ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση.
- 59 Οσάκις δεν αποδεικνύεται η κοινοτική προέλευση των γλευκών σταφυλών που αποτελούν αντικείμενο του συμφωνητικού αποθεματοποίησης το οποίο προσκομίζεται προς στήριξη αιτήσεως χορηγήσεως ενισχύσεων, το γεγονός αυτό αρκεί αφεαυτού για να αποτελέσει εμπόδιο στη βάσει ενός τέτοιου συμφωνητικού δυνατότητα να θεμελιώνεται εγκύτως δικαίωμα λήψεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση δυνάμει του κανονισμού 822/87.

ii) Επί της δυνατότητας εφαρμογής διοικητικής κυρώσεως ή διοικητικού μέτρου βάσει του κανονισμού 2988/95

- 60 Πρέπει περαιτέρω να προσδιοριστεί αν, ελλείψει κυρώσεως προβλεπόμενης από την ισχύουσα τομεακή κανονιστική ρύθμιση, παρόμοια παρατυπία, κατά το άρθρο 1 του κανονισμού 2988/95, δύναται να οδηγήσει, με θεμέλιο τον εν λόγω κανονισμό, στην εφαρμογή διοικητικής κυρώσεως ή, ενδεχομένως, διοικητικού μέτρου.
- 61 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, στο πλαίσιο της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, το άρθρο 5 του κανονισμού 2988/95 δεν αποτελεί επαρκή νομικό θεμέλιο για την εφαρμογή διοικητικής κυρώσεως καθόσον η εφαρμογή μιας κυρώσεως απαιτεί, πριν από τη διάπραξη της επίδικης παρατυπίας, ο νομοθέτης της Ένωσης να έχει θεσπίσει τομεακή κανονιστική ρύθμιση δίδουσα τον ορισμό μιας τέτοιας κυρώσεως ή, ενδεχομένως, όταν μια τέτοια κανονιστική ρύθμιση δεν έχει ακόμη θεσπιστεί στο επίπεδο της Ένωσης, το δίκαιο του κράτους μέλους όπου διαπράχθηκε η εν λόγω παρατυπία να προβλέπει την εφαρμογή διοικητικής κυρώσεως (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσες αποφάσεις *SGS Belgium* κ.λπ., σκέψη 43, και *Société ED & F Man Alcohols*, σκέψη 47).
- 62 Εξ αυτού έπεται ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, ελλείψει διατάξεως της τομεακής κανονιστικής ρυθμίσεως ή της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως προβλέπουσας την επιβολή κυρώσεως, η επίδικη «παρατυπία» δεν μπορεί να αποτελεί αντικείμενο «κυρώσεως» κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 2988/95.
- 63 Επομένως, τίθεται το ερώτημα αν μια τέτοια παρατυπία, κατά το άρθρο 1 του κανονισμού 2988/95, μπορεί να οδηγήσει αντιθέτως στην εφαρμογή διοικητικού μέτρου κατά την έννοια του άρθρου 4 του εν λόγω κανονισμού.
- 64 Πρέπει να παρατηρηθεί συναφώς ότι, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, οσάκις ο νομοθέτης της Ένωσης θέτει προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για τη χορήγηση ενισχύσεως, ο αποκλεισμός που συνεπάγεται η μη τήρηση μιας από τις εν λόγω προϋποθέσεις δεν συνιστά κύρωση αλλ' απλή συνέπεια της μη τηρήσεως των προβλεπομένων από τον νόμο προϋποθέσεων (βλ. αποφάσεις της 24ης Μαΐου 2007, C-45/05, *Maatschap Schonewille-Prins*, Συλλογή 2007, σ. I-3997, σκέψη 47, και της 24ης Μαΐου 2012, C-188/11, *Hehenberger*, σκέψη 37).
- 65 Υπό την έννοια αυτή, η υποχρέωση επιστροφής οφέλους το οποίο αποκτήθηκε αδικαιολογήτως μέσω παράνομης πρακτικής δεν παραβιάζει την αρχή της νομιμότητας. Πράγματι, η διαπίστωση ότι οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την προσπόριση του οφέλους το οποίο απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης δημιουργήθηκαν τεχνηέντως επάγεται ότι το όφελος χαρακτηρίζεται ως κτηθέν χωρίς νόμιμη αιτία, οπότε και δικαιολογεί την υποχρέωση αποδόσεώς του (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση *Emsland-Stärke*, σκέψη 56, καθώς και απόφαση της 4ης Ιουνίου 2009, C-158/08, *Pometon*, Συλλογή 2009, σ. I-4695, σκέψη 28).
- 66 Όσον αφορά τις ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι η εκ μέρους του κράτους μέλους καθ' οιονδήποτε τρόπο άσκηση της διακριτικής ευχέρειάς του ως προς τη σκοπιμότητα να απαιτεί ή όχι την απόδοση των αδικαιολογήτως ή παρανόμως χορηγηθεισών ενισχύσεων δεν συμβαδίζει με τις υποχρεώσεις των εθνικών διοικητικών αρχών να ανακτούν, σύμφωνα με την ισχύουσα στους συγκεκριμένους τομείς κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης, τις αδικαιολογήτως ή παρανόμως χορηγηθείσες ενισχύσεις (προπαρατεθείσα απόφαση *SGS Belgium* κ.λπ., σκέψη 50).
- 67 Εξ αυτού έπεται ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, όπου συνέπεια των διαπιστωθεισών παρατυπιών είναι ότι τα συμφωνητικά αποθεματοποίησης δεν μπορούσαν να εκληφθούν ως εγκύτως συναφθέντα για τους σκοπούς της λήψεως των επίδικων ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, οι εθνικές

αρχές οφείλουν να εφαρμόσουν διοικητικό μέτρο, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 2988/95, συγκείμενο στην απαίτηση επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών ενισχύσεων.

- 68 Συναφώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, υπό τις περιστάσεις της κύριας δίκης, οι προσαπτόμενες παρατυπίες αφορούσαν το μεγαλύτερο τμήμα των γλευκών σταφυλών, καθόσον επί των 34 408 εκατολίων εν προκειμένω, τα 29 821 εκατόλιτρα προέρχονταν ευθέως ή μη από την ανύπαρκτη εταιρία Far Vini, ενώ μόνον 4 587 εκατόλιτρα είχαν κτηθεί νομοτύπως από την εταιρία Cantine Trapizzo.
- 69 Εξάλλου, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, τα εν λόγω 4 587 εκατόλιτρα αποτέλεσαν αντικείμενο του συμφωνητικού αποθεματοποίησης βάσει του οποίου κατεβλήθη στις 10 Μαρτίου 1998 ποσό 170 391,31 ευρώ. Υπ' αυτή την έννοια, οι σχετικές ποσότητες αναμίχθηκαν με τα γλεύκη σταφυλών που είχαν κτηθεί από την εταιρία Cantine Trapizzo, τα οποία όμως η τελευταία είχε επίσης προμηθευτεί με τη σειρά της από την εταιρία Far Vini.
- 70 Υπό τις περιστάσεις αυτές, όπου το γλεύκος σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως δεν αποτέλεσε κχωρισμένως αντικείμενο του ενός εκ των δύο συμφωνητικών αποθεματοποίησης, όπερ απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει, το τελευταίο μπορεί ενδεχομένως να διαπιστώσει ότι, στο μέτρο που το γλεύκος σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως αναμίχθηκε με το γλεύκος σταφυλών μη κοινοτικής προελεύσεως, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη πλέον, μετά τη διαδικασία συμπυκνώσεως, η ταυτοποίηση ή ο διαχωρισμός τους, τα εν λόγω δύο συμφωνητικά αποθεματοποίησης ήσαν στο σύνολό τους αντικανονικά υπό το πρίσμα της προϋποθέσεως σχετικά με την κοινοτική προέλευση των οικείων γλευκών σταφυλών.
- 71 Από τις προηγηθείσες σκέψεις έπεται ότι, όπως υποστήριξαν το FranceAgriMer και η Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ήταν αδύνατον να θεμελιώνεται εγκύτως στα δύο συμφωνητικά αποθεματοποίησης το δικαίωμα λήψεως των επιδίκων στο πλαίσιο της κύριας δίκης ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, οπότε οι εθνικές αρχές νομιμοποιούνται να απαιτήσουν την επιστροφή του συνόλου των ενισχύσεων οι οποίες είχαν υπό την έννοια αυτή καταβληθεί αχρεωστήτως στη Vinifrance.
- 72 Λαμβάνοντας υπόψη τις προηγηθείσες σκέψεις, στο δεύτερο σκέλος του πρώτου ερωτήματος, καθώς και στο δεύτερο έως και πέμπτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης:
- το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1059/83 δεν μπορεί να αποτελεί νομικό θεμέλιο για την επιβολή κυρώσεων λόγω παραβιάσεως εκ μέρους του παραγωγού της προβλεπόμενης από τον κανονισμό 822/87 υποχρέωσης, βάσει της οποίας τα γλεύκη σταφυλών στα οποία μπορεί να θεμελιωθεί δικαίωμα λήψεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση πρέπει να είναι κοινοτικής προελεύσεως·
 - ελλείψει διατάξεως τόσο της τομεακής κανονιστικής ρυθμίσεως όσο και της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως προβλέπουσας την επιβολή κυρώσεως, οι επίδικες παρατυπίες δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο «κυρώσεως» κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 2988/95, και
 - οι εθνικές αρχές οφείλουν να εφαρμόσουν διοικητικό μέτρο, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 2988/95, συγκείμενο στην απαίτηση επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών ενισχύσεων, στον βαθμό που αποδεικνύεται, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει, ότι αμφότερα τα επίδικα στο πλαίσιο της κύριας δίκης συμφωνητικά αποθεματοποίησης αφορούσαν, εν μέρει ή εν όλω, γλεύκη σταφυλών μη δυνάμενα να εκληφθούν ως έχοντα κοινοτική προέλευση, τα οποία αναμίχθηκαν, στο πλαίσιο διαδικασίας συμπυκνώσεως και αποθεματοποίησης, με γλεύκη σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως.

IV – Επί των δικαστικών εξόδων

- 73 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Στο πλαίσιο καταστάσεως όπως η επίδικη της κύριας δίκης, όπου το γεγονός ότι δεν υφίσταται η εταιρία η οποία φέρεται να έχει πωλήσει γλεύκη σταφυλών έχει ως συνέπεια ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί η κοινοτική προέλευση αυτών, ο παραγωγός ο οποίος αγόρασε τα εν λόγω γλεύκη σταφυλών από την ως άνω εταιρία αδυνατεί εν πάση περιπτώσει να τύχει ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 822/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2253/88 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1988.
- 2) Υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης:
 - το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1059/83 της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 1983, σχετικά με τα συμφωνητικά αποθεματοποιήσεως για τον επιτραπέζιο οίνο, το γλεύκος σταφυλής, το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλής και το διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλής, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2646/1999 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 1999, δεν μπορεί να αποτελεί νομικό θεμέλιο για την επιβολή κυρώσεων λόγω παραβιάσεως εκ μέρους του παραγωγού της προβλεπόμενης από τον κανονισμό 822/87, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2253/88, υποχρεώσεως, βάσει της οποίας τα γλεύκη σταφυλών στα οποία μπορεί να θεμελιωθεί δικαίωμα λήψεως ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση πρέπει να είναι κοινοτικής προελεύσεως·
 - ελλείψει διατάξεως τόσο της τομεακής κανονιστικής ρυθμίσεως όσο και της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως προβλέπουσας την επιβολή κυρώσεως, οι επίδικες «παρατυπίες» δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο «κυρώσεως» κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· και
 - οι εθνικές αρχές οφείλουν να εφαρμόσουν διοικητικό μέτρο, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, πρώτη παύλα, του κανονισμού 2988/95, συγκείμενο στην απαίτηση επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών ενισχύσεων, στον βαθμό που αποδεικνύεται, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει, ότι αμφότερα τα επίδικα στο πλαίσιο της κύριας δίκης συμφωνητικά αποθεματοποιήσεως αφορούσαν, εν μέρει ή εν όλω, γλεύκη σταφυλών μη δυνάμενα να εκληφθούν ως έχοντα κοινοτική προέλευση, τα οποία αναμίχθηκαν, στο πλαίσιο διαδικασίας συμπυκνώσεως και αποθεματοποιήσεως, με γλεύκη σταφυλών κοινοτικής προελεύσεως.

(υπογραφές)